

MESLEKİ GELİŞİM ATÖLYESİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

HAZIRLAYAN
ÖNDER ŞAHİN
Mobilya ve İç Mekan Tasarımı Öğretmeni

İSG nedir?

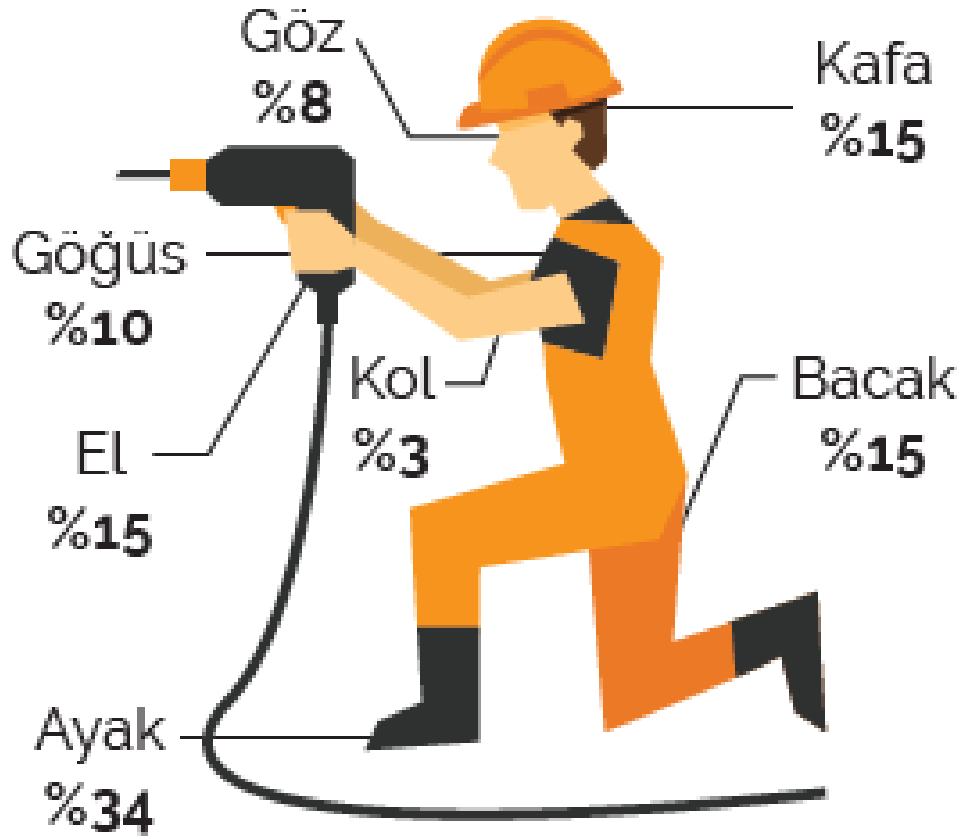
- Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) iş sağlığı ve güvenliğini; *“Tüm çalışanların bedensel, ruhsal, toplumsal sağlık ve refahlarının en üst düzeye yükseltilmesi ve bu durumun korunması, iş yeri koşullarının, çevrenin ve üretilen malların getirdiği sağlığa aykırı sonuçların ortadan kaldırılması, çalışanları yaralanmalara ve kazalara maruz bırakacak risk faktörlerinin ortadan kaldırılması, yine çalışanların bedensel ve ruhsal özelliklerine uygun işlere yerleştirilmesi ve sonuç olarak çalışanların bedensel ve ruhsal gereksinimlerine uygun bir iş ortamı yaratılmasıdır.”* şeklinde tanımlar.

- Ülkemizde İSG'den kaynaklanan problemlerin çözülmesi amacıyla 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uygulanmaktadır.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

- İş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik Őartlarının iyileŐtirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek amacıyla hazırlanmıŐtır. Böylece iş kazalarının da önüne geçilir.

İş Kazalarında En Çok Zarar Gören Organlar

Empati Haritası ve Güvenlik Kùltürü

- Empati, olaylara ve sürece kişilerin gözünden bakmayı sağlar. Bir nevi aynı olaya karşı farklı gözlük ve farklı görüşlerle bakabilmenize yardımcı olur.

Empati Haritası ve Güvenlik Kültürü

- Empati kavramından yola çıkarak güvenlik kültürü kavramını da gözden geçirelim.
- İş yerinde görev yapan herkesin, iş sağlığı ve güvenliğini tehlikeye atan durumlara karşılaşma, bunları önleme ve bunlardan korunma gibi konularda ortak bir davranış, alışkanlık, inanç, görüş ve paylaşım içinde olmaları çok önemlidir. Çünkü güvenlik kültürü kazanmış bireyler, aynı zamanda empati becerileri gelişmiş bireylerdir.

Empati Haritası ve Güvenlik Kùltürü

- Hem kendilerinin hem de çalışma arkadaşlarının güvenliklerini düşünen bireyler; buldukları çalışma ortamlarında, toplu korunma önlemlerinin tam anlamıyla sağlanamadığı veya yetersiz kaldığı hallerde bile (yapılan işe göre eldiven, önlük, ayak koruyucusu, maske, yüz ve göz koruyucusu gibi) kendi korunma önlemlerini uygulayabilir.

Empati Haritası ve Güvenlik Kültürü

- Dünya Ekonomik Forumu raporuna göre geleceğin on temel becerisi içinde **problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcılık** gibi yeteneklerin yanında **takım halinde çalışma ve iletişim kurma** becerisi de vardır. Bir takım olarak çalışmanın temelinde de **iletişim kurma** becerisi yatmaktadır.
- Özellikle insanlar ile etkileşimin yoğun olduğu mesleklerde, iletişim becerisi ve karşısındaki kişinin duygu düşüncelerini anlayabilme yeteneği ön plana çıkmaktadır.

İş güvenliğinin başlıca amaçları:

- Çalışanlara en yüksek nitelikli sağlıklı ortam sunmak.
- Çalışma koşullarının olumsuz etkilerinden onları korumak.
- İş ve işçi arasında mümkün olan en iyi uyumu sağlamak.
- İş yerlerindeki riskleri tamamen ortadan kaldırmak ya da zararları en aza indirebilmek.
- Oluşabilecek maddi ve manevi zararları ortadan kaldırmak.
- Çalışma verimini artırmak.

İş Kazaları

- **Kaza:** Olayların planlanan akışta yürümemesi sonucu, kişilerin yaralanmaları, sakat kalmaları veya ölmelerine sebebiyet veren olaya **kaza** denir..

İş Kazaları

- Aşağıdaki durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence ve ruhça arızaya uğratan olaya **iş kazası** denir.
- Sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada,
- İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- Sigortalının işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- Emziren kadın sigortalının çocuğuna süt vermesi için ayrılan zamanlarda,
- Sigortalının işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmesi sırasında (servis) oluşursa.

İş Kazaları

- İşçilerin iş kazalarına uğramalarını önlemek amacıyla güvenli çalışma ortamlarını oluşturmak için alınması gereken önlemler dizisine **iş güvenliği** denir.
- Bazı tedbirleri önceden alarak iş yerlerini güvenli hâle getirmek gerekmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliğini Tehdit Eden Unsurlar

- İş sağlığı ve güvenliğini tehdit eden unsurlar iki ana başlıkta toplanabilir. Bunlar;
- Güvensiz davranışlar
- Güvensiz durumlardır.

- **Güvensiz davranışlar:** Bir kazanın ortaya çıkmasına neden olan, eylem ve davranışlardır. Yani çalışma ortamındaki insanların davranışları temel nedendir.
- **Güvensiz Davranış Örnekleri**
- Görev verilmeden ya da uyarılara aldırmadan çalışmak
- Tehlike oluşturacak şekilde alet, makine kullanmak
- Yanlış alet, makine kullanmak
- Güvenlik donanımını kullanılmaz hale getirmek
- Hareketli ya da tehlikeli yerlerde çalışmak
- Sınırları (istif, hız, voltaj vb.) aşmak
- Kuralları ve eğitimleri rutin tekrarlamamak

- **Güvensiz durumlar:** Bir kazanın ortaya çıkmasına neden olan, çalışma ortamı kaynaklı fiziksel eksiklik ya da ku
- **Güvensiz Durum Örnekleri**
- Koruyucu ekipman bulunmaması
- Koruyucu ekipmanların kötü durumda olması ya da kontrol edilmemesi
- Tesisatın kötü durumda olması ya da kontrol edilmemesi
- Düzensizlik ve temizlikten ödün verme
- Yetersiz ya da aşırı aydınlatma
- Yetersiz ya da aşırı havalandırma
- Güvenlik denetiminin olmaması.

İş Yerinde Kaza, Yaralanma ve Yangınlar

- İş yerinde meydana gelen kaza, yangın ve yaralanmaları en aza indirebilmek için öncelikle tehlikelerin farkına varılmalı, belirlenen tehlike ve riskler bildirilmeli, ve tehlike ortadan kaldırılmalıdır.
- İş yerinde bir kaza yaşanırsa rapor edilmelidir.
- Kaza raporu tutulduğunda kazanın neden olduğu hasar ve zarar(maddi ve manevi) belirlenir.

Raporlara geçen ve uzmanların sınıflandırdıkları olası riskler ve risk altındaki meslek grupları şunlardır:

- **Fiziksel Riskler:** alışılan ortamının sıcaklık, nem, aydınlatma, gürültü, titreşim, basınç gibi özelliklerinin bireyin sağlığı üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır. Özellikle tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışanlar bu yönden büyük risk altındadır.
- **Kimyasal Riskler:** Tehlikeli kimyasal maddeler; eşya, çevre ve organizmaya zarar verebilen patlayıcı, oksitleyici, çeşitli şekillerde alevlenebilir, toksik, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen gibi özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddeler olarak tanımlanır. Bu maddelerle en çok akü imalatı, petrol rafinasyonu, plastik, petrokimya, deri sektörü, boya ve temizlik maddeleri imalatında karşılaşılr.

Raporlara geçen ve uzmanların sınıflandırdıkları olası riskler ve risk altındaki meslek grupları şunlardır:

- **Biyolojik Riskler:** Biyolojik risk etmenleri en genel tanımı ile bakteri, virüs, mantar, parazitler ve bunlarla ilişkili toksinleri kapsayan canlı veya canlı ürünü organizmalardır. Biyolojik riskler ile en çok karşılaşılan meslek grupları arasında ormancılar, balıkçılar, nakliyeciler, tarım sektörü çalışanları, sağlık sektörü çalışanları, kasaplar, gıda sektörü çalışanları ile ulaşımda yer hizmetlerinde çalışanlar sayılabilir.

Raporlara geçen ve uzmanların sınıflandırdıkları olası riskler ve risk altındaki meslek grupları şunlardır:

- **Elektrikle İlgili Riskler:** Elektriksel riskler tüm sektörlerde görölmekle birlikte özellikle elektrik üretim/dağıtım tesisleri ile metal sektöründe daha fazla görölmektedir.
- **Ergonomik Riskler:** Ergonomi; insanın fiziksel ve psikolojik özelliklerini inceleyerek insan-makine-evre uyumunu doğal ve teknik olarak araştırma ve geliştirme çalışmaları topluluğudur. İnşaat, madencilik, sağlık hizmetleri, lojistik, mobilya, tekstil sektörleri ve büro çalışmaları gibi faaliyet alanlarında ergonomik risk faktörleriyle sıklıkla karşılaşılır.

Raporlara geçen ve uzmanların sınıflandırdıkları olası riskler ve risk altındaki meslek grupları şunlardır:

- Psikososyal Riskler: Psikososyal risklere bütün çalışanlar maruz kalmakla birlikte parça başı, vardiyalı ve esnek çalışanlar, sağlık çalışanları, madenciler, vasıfsız çalışanlar, ağrı merkezi operatörleri psikososyal risk faktörlerine en çok maruz kalan gruplardır.

İş Sağlığı ve Güvenliğini Güçlendirecek Prototip Oluşturmak

- **Prototipler**, bizi çözüme yaklaştıran fikirlerimizin test edilebilecek kadar somutlaşmış en yalın, en sade halleridir. Bu yalın hali ortaya koymak için de prototipler, onu kullanan biriymiş gibi düşünerek inşa edilir. Kısa zamanda hızlı ve ucuza daha çok fikir test etmek için prototip yaparız. Bu yüzden aslında bir prototip, kullanıcının etkileşime girebileceği herhangi bir şey olabilir.

Prototip Geliştirirken Dikkat Edilecek Noktalar

- İlk olarak farklı çözüm yaklaşımlarını araştırınız. Tüm fikirleri ortaya dökünüz.
- Hızlıca yapılabilen basit prototipler ile başlayınız.
- Eylem odaklı olunuz.
- Aklınızda bir soru ve amaç olsun.
- Başarısızlığı avantaja çeviriniz.
- Uzun vadeli ve aşamalı düşününüz.

Prototipi Test Etmek ve Geri Bildirim Almak

- Bir prototipi test ederken işleyen ve işlemeyen yönlerini anlamaya çalışırız. Bu test süreci sayesinde de “geri bildirimler”, yani prototipi daha iyi hale getirecek karşı düşünceler toplanır. Testler, çözümün doğru yapılmadığını ve problemin doğru şekilde tanımlanmadığını ortaya çıkarabilir.